

BARN OG MEDIER 2020

Ungdoms erfaring med porno på nett

Delrapport 5

Mai 2020

Innhold

Forord	3
Hovedfunn i delrapport 5	3
Porno	5
Reklame for porno.....	11
Om Barn og medier 2020	14

Forord

For å bidra til et oppdatert kunnskapsgrunnlag om barn og unges medievaner, har Medietilsynet gjennom mange år jevnlig gjennomført landsomfattende kartlegginger både blant de unge selv og foreldre. I Barn og medier 2020 har cirka 3.400 9 – 18-åringer fra 51 skoler i alle landets fylker deltatt. Respondentene har svart på spørsmål om egen mediebruk og opplevelser knyttet til nett og mobil, dataspill og sosiale medier.

Resultatene fra Barn og medier 2020 blir presentert gjennom flere tematiske delrapporter. Denne femte delrapporten omhandler ungdommers erfaringer med porno, og svarer blant annet på følgende spørsmål: Hvor høy andel tenåringer har sett porno? Hvor gamle er norske barn og unge første gang de ser porno? Hvordan opplevde tenåringene å se porno?

I arbeidet med å utforme spørsmål til årets undersøkelse, har Medietilsynet intervjuet barn og unge om hvilke temaer de mener er mest aktuelle i deres digitale hverdag. Ungdommene selv foreslo at det burde stilles flere spørsmål om blant annet porno, seksuelle kommentarer på nett og nakenbilder. Medietilsynet har de siste årene også fått mange eksterne forespørsler om tall knyttet til barn og unges erfaringer med porno og nakenbilder. I årets undersøkelse er det derfor lagt inn flere nye spørsmål om disse temaene, for eksempel hvor gamle de unge var første gang de så porno, og om de har fått reklame for porno. Spørsmålene om seksuelle kommentarer, nakenbilder og porno på nett er kun stilt til 13-18-åringene i undersøkelsen.

Hovedfunn i delrapport 5

- 49 prosent av 13 – 18-åringene har sett porno på nett. Andelen øker med alder og er betydelig større blant gutter enn jenter.
- Andelen som har sett porno på nett har økt fra 2018 til 2020 (fra 42 til 49 prosent).
- 57 prosent av dem som har sett porno på nett, så dette for første gang før fylte 13 år.
- Fire av ti 13 – 18-åringer har fått reklame for porno på nett. Andelen øker med alder og er størst blant guttene. Dobbelt så mange gutter som jenter i alderen 13-16 år har fått reklame for porno på nett (41-49 mot 20-24 prosent).

Første delrapport fra Barn og medier 2020 handlet om sosiale medier og skadelig innhold på nett, og ble offentliggjort 11. februar 2020. Den andre delrapporten omhandler kompetanse relatert til kildekritikk og falske nyheter, og ble publisert 26. februar 2020. Den tredje delrapporten inneholdt funn om gaming og pengebruk i dataspill, og ble offentliggjort 7.april 2020. Den fjerde delrapporten handlet om seksuelle kommentarer og nakenbilder, og ble publisert i mai 2020.

Utover året kommer Medietilsynet til å legge fram flere delrapporter fra undersøkelsen. Følgende temaer blir omtalt i kommende delrapporter:

- Medie- og nyhetsvaner
- Personvern
- Eksponering for reklame og markedsføring

En samlet rapport med resultatene fra Barn og Medier 2020 blir publisert høsten 2020. Parallelt med denne undersøkelsen har Medietilsynet gjennomført en undersøkelse blant cirka 2000 foreldre med barn fra ett til 17 år, der de svarer på spørsmål om sine barns mediebruk. Resultatene fra denne undersøkelsen presenteres i en egen rapport.

Medietilsynet har i arbeidet med Barn og medier 2020 fått innspill fra mange sentrale aktører som jobber på barn og medier-feltet, blant andre Kripos, Forbrukertilsynet og Redd Barna. I tillegg har Medietilsynet gjennomført gruppesamtaler med barn og unge i forbindelse med at spørreskjemaet ble utviklet. Tusen takk til alle som har bidratt til årets undersøkelse!

Barn og medier 2020 er finansiert i samarbeid mellom Kulturdepartementet, Barne- og familiedepartementet, Justis- og beredskapsdepartementet og Kunnskapsdepartementet.

Sentio Research har gjennomført undersøkelsen på oppdrag fra Medietilsynet. Medietilsynets prosjektleder har vært Thea Grav Rosenberg.

Medietilsynet håper Barn og medier 2020 bidrar til økt innsikt i viktige aspekter ved barn og unges digitale mediehverdag!

Fredrikstad, 26. mai 2020

Mari Velsand

Direktør i Medietilsynet

Porno

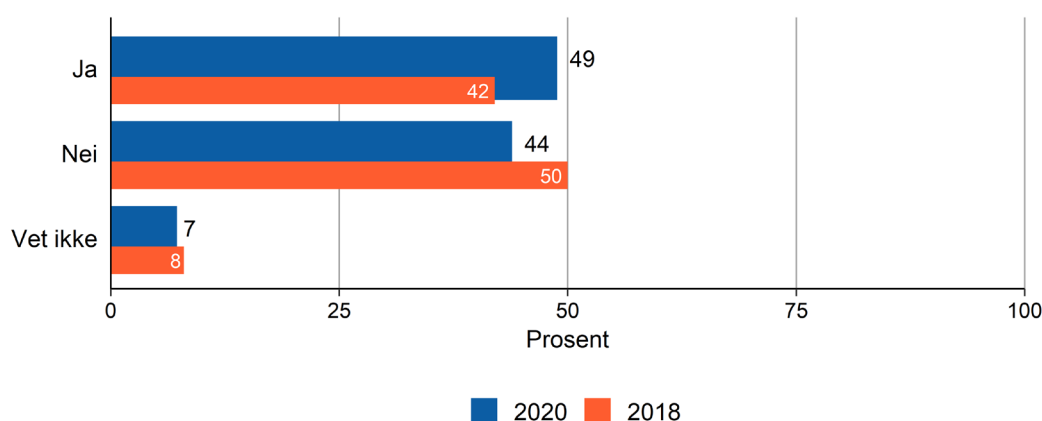
13 – 18-åringene i undersøkelsen fikk ulike spørsmål om porno på nett; om de har sett dette, hvordan de opplevde å se porno og om de har fått reklame for porno på nett.

Hovedpunkter

- 49 prosent av 13 – 18-åringene har sett porno på nett. Andelen øker med alder og er betydelig større blant gutter enn jenter.
- 57 prosent av dem som har sett porno på nett, så dette for første gang før fylte 13 år.
- Fire av ti har fått reklame for porno på nett. Andelen øker med alder og er størst blant guttene.

I figur 1 vises 13-18-åringenes svar på det innledende spørsmålet om hvorvidt de *har sett porno på nett*. Resultatet er sammenlignet med tilsvarende resultat i 2018.

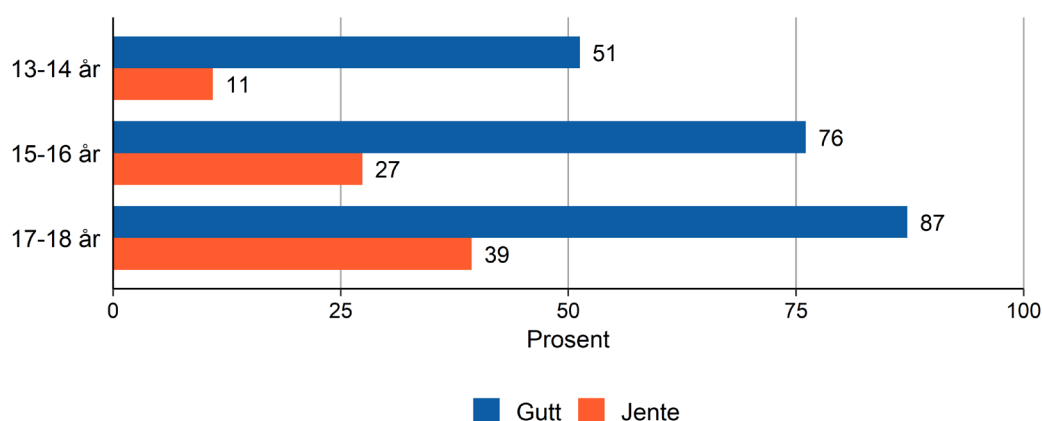
Figur 1: *Har du sett porno på nett?* Prosentandel 13-18-åring. N=1871. Tidsserie.

Nesten halvparten har sett porno på nett i 2020. 44 prosent sier at de ikke har sett porno, og sju prosent er usikre. Det er en økning i andelen 13 – 18-åring som har sett porno på nett fra 2018 til 2020 (fra 42 til 49 prosent).

Figur 2 viser kjønns- og aldersforskjeller når det gjelder hvor mange som har sett porno på nett i 2020.

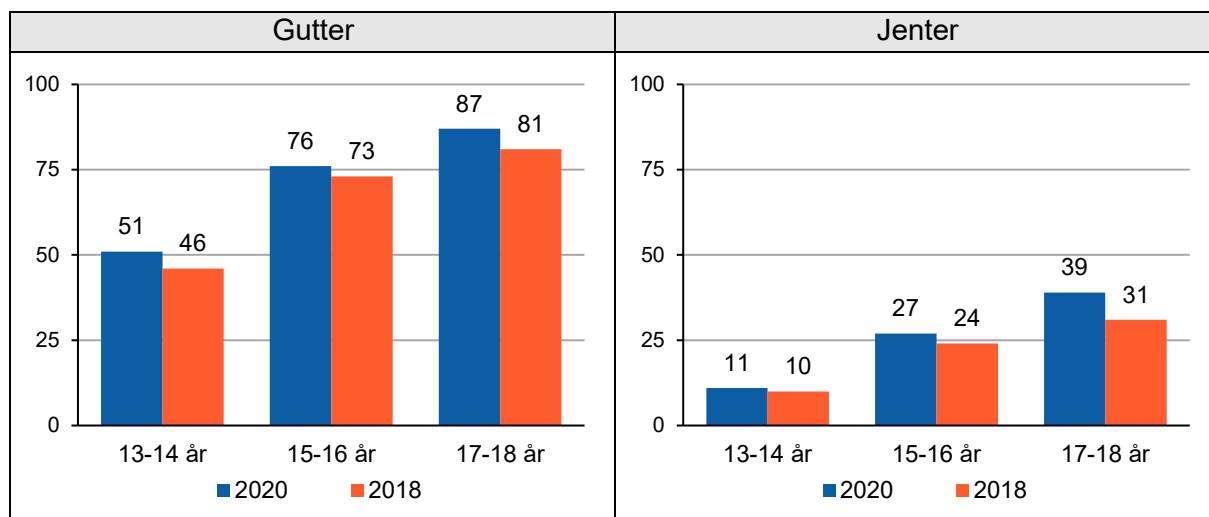
Figur 2: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har sett porno på nett.

- En betydelig høyere andel gutter enn jenter har sett porno på nett (72 mot 25 prosent). Kjønnsforskjellen er gjennomgående stor i alle aldersgrupper.
- Andelen som har sett porno på nett, øker med alder både blant gutter og jenter; fra 31 prosent av 13 – 14-åringene, til 52 prosent av 15 – 16-åringene og 64 prosent av 17 – 18-åringene.

Figur 3 viser prosentandelen gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har sett porno på nett, sammenlignet med resultatene fra 2018.

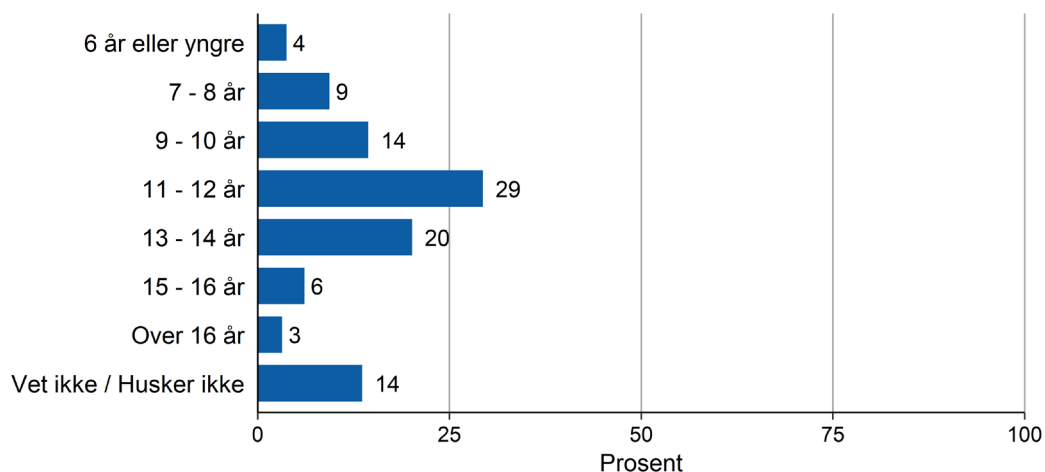
Figur 3: Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har sett porno på nett. Tidsserie.

Fra 2018 til 2020 øker andelen 13 – 18-åringene som har sett porno på nett. Økningen gjelder både gutter og jenter i alderen 13 – 18 år, og er størst i 17 – 18-årsalderen (økning på henholdsvis 8 prosentpoeng blant jentene og 6 prosentpoeng blant guttene). Blant gutter i 13 – 14-årsalderen øker andelen som har sett porno med 5 prosentpoeng fra 2018 til 2020.

De 13 – 18-åringene som oppga å ha sett porno på nett, fikk videre spørsmål om *hvor gamle de var første gang de så dette*.

Figur 4: *Hvor gammel var du første gang du så porno? Prosentandel av 13-18-åringene som har sett porno på nett. N=892.*¹

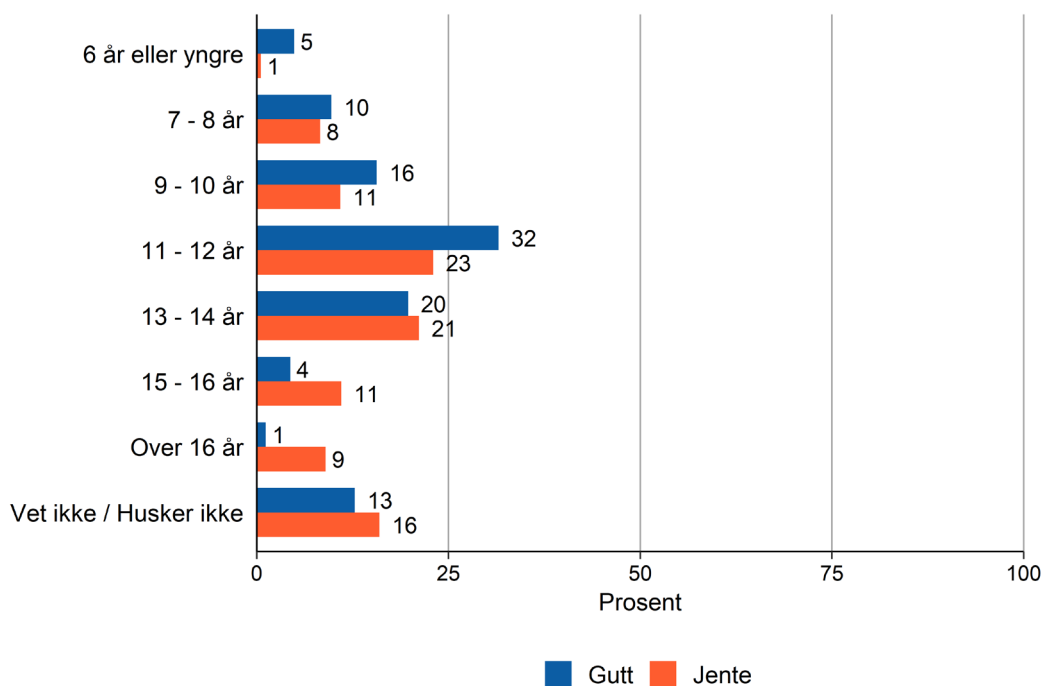
57 prosent av dem som har sett porno på nett, så dette for første gang *før fylte 13 år*. 29 prosent så porno første gang da de var 11 – 12 år, mens 14 prosent gjorde det i ni-ti-årsalderen. 13 prosent var åtte år eller yngre første gang de så porno.

29 prosent var *eldre enn 12 år* første gang de så porno, mens 14 prosent sier de ikke husker eller er usikre på hvor gamle de var.

Det er betydelige forskjeller mellom gutter og jenter når det gjelder hvor tidlig de begynner å se på porno, illustrert med figur 5.

¹ Respondentene har kun fått oppgitt aldre som er lavere eller lik egen alder som svaralternativer.

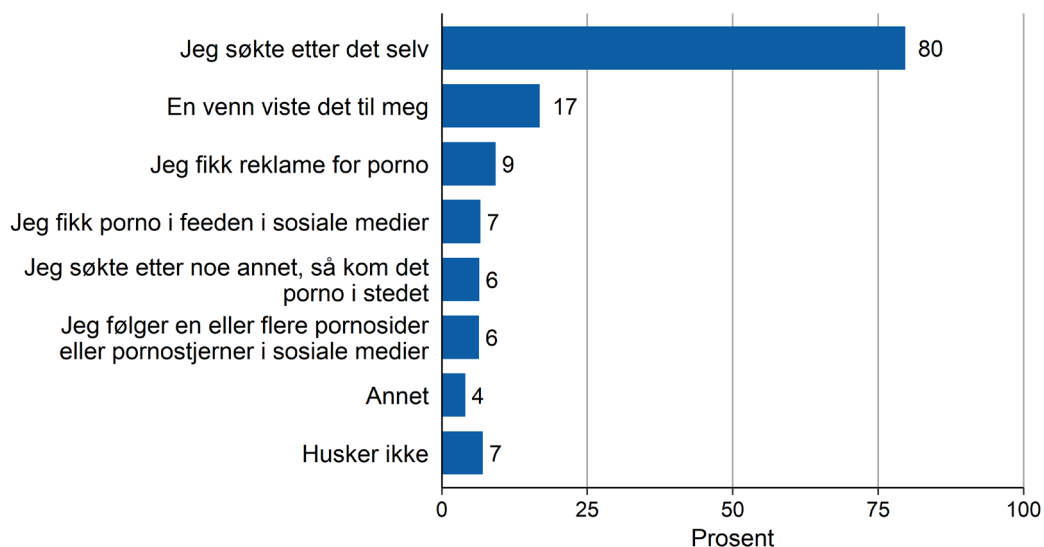
Figur 5: Prosentandel av gutter og jenter i alderen 13-18 år som har sett porno på nett, som så porno for første gang i ulike aldre.

- Guttene var betydelig yngre enn jentene første gang de så porno. 63 prosent av guttene i 13 – 18-årsalderen så porno før fylte 13 år, mens tilsvarende andel blant jentene er 43 prosent.
- Motsatt oppgir en høyere andel jenter enn gutter som har sett porno at de var eldre enn 12 år første gang de så dette (41 mot 25 prosent).

13 – 18-åringene som har sett porno på nett, fikk også spørsmål om sist gang de gjorde dette: *hvordan det skjedde*, samt hvordan de *opplevde* å se porno på nett.

Figur 6: *Sist gang du så porno på nett, hvordan skjedde det?* Prosentandel av 13-18-åringene som har sett porno på nett. N=882. Flere svar mulig.

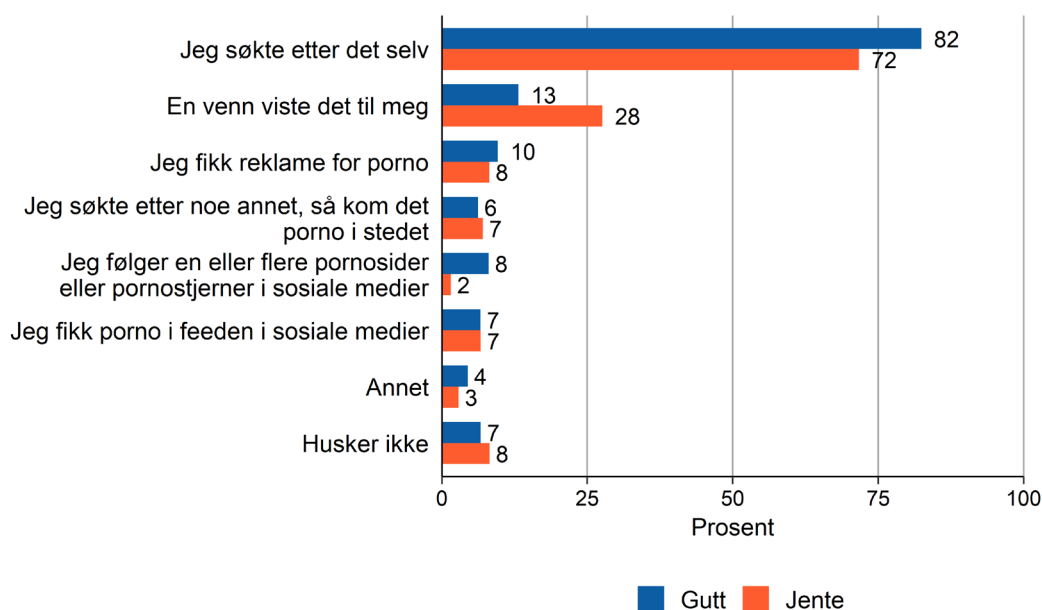
Et klart flertall (80 prosent) av dem som har sett porno på nett, sier de *søkte etter dette selv*, sist gang det skjedde. Alle andre alternativer er betydelig mindre utbredt, men en relativt stor andel oppgir at *en venn viste dem det* sist gang de så porno (17 prosent).

Ni prosent av dem som har sett porno på nett, sier at dette skjedde sist gang ved at de *fikk reklame for porno*, og sju prosent *fikk porno i feeden i sosiale medier*. Seks prosent sier de sist så porno fordi de *søkte etter noe annet, men så kom det porno i stedet*, og samme prosentandel sier de så dette fordi de *følger pornosider eller pornostjerner i sosiale medier*.

Fire prosent av dem som har sett porno på nett, oppgir *annet*, mens sju prosent ikke husker.

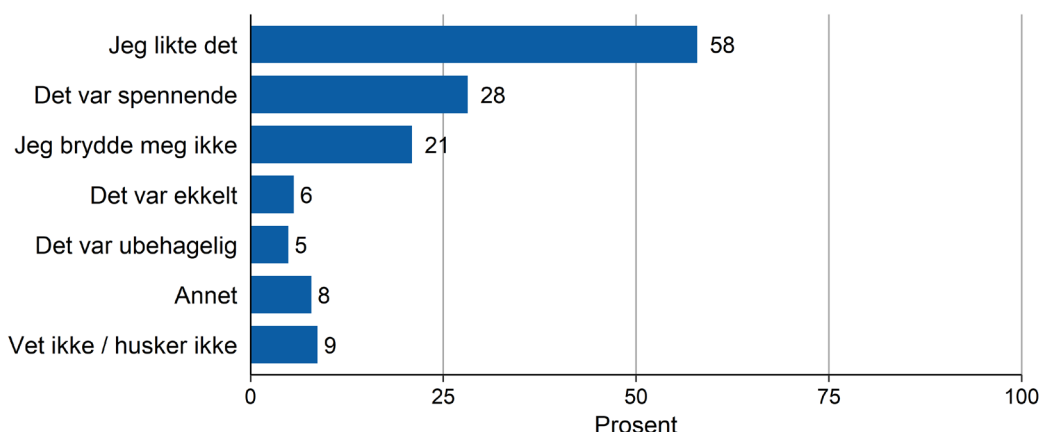
Det er kun mindre forskjeller etter alder på dette spørsmålet, og de aller fleste søkte etter porno selv sist gang de så dette på nett. Det er imidlertid noen kjønnsforskjeller, vist i figur 7.

Figur 7: *Sist gang du så porno på nett, hvordan skjedde det?* Prosentandel av gutter og jenter i 13-18-årsalderen som har sett porno på nett.

- En høyere andel gutter enn jenter som har sett porno på nett, sier de søkte etter dette selv sist gang de så på det (82 mot 72 prosent). Det er også mer utbredt blant gutter enn jenter å oppgi å følge pornosider- eller stjerner i sosiale medier, og at de sist så porno gjennom denne kanalen (8 mot 2 prosent).
- Andelen som svarer at de fikk porno fremvist av en venn, er derimot betydelig større blant jenter enn gutter (28 mot 13 prosent).

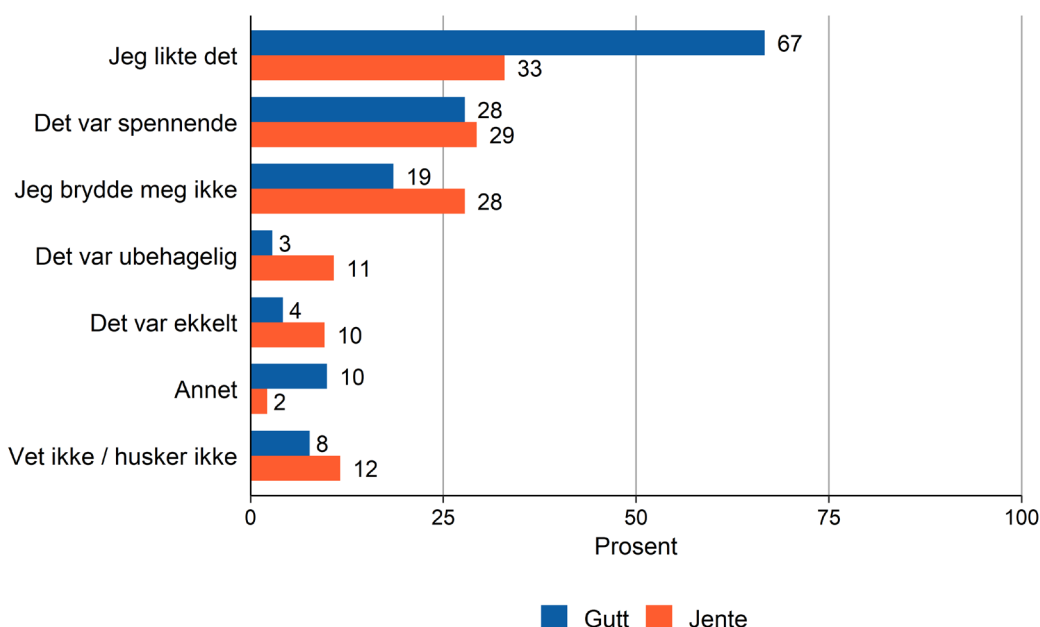
Figur 8: *Sist du så porno på nett, hvordan opplevde du det?* Prosentandel av 13-18-åringene som har sett porno på nett. N=876. Flere svar mulig.

Seks av ti som har sett porno på nett, sier *de likte det* sist gang de så dette. Tre av ti syntes også *det var spennende*, men to av ti sier *de ikke brydde seg*.

En relativt liten andel som har sett porno på nett, mener *det var ekkelt* eller *ubehagelig* sist gang det skjedde (henholdsvis seks og fem prosent). Åtte prosent opplevde det å se porno på nett på andre måter enn de nevnte, mens ni prosent sier de ikke husker hvordan de opplevde det sist gang de så porno. Det er kun mindre aldersvariasjoner, og andelen som sier «*jeg likte det*» sist gang de så porno på nett, er klart størst i alle aldersgrupper. Kjønnforskjellene er derimot betydelig større, vist i figur 9.

Figur 9: *Sist du så porno på nett, hvordan opplevde du det?* Prosentandel av gutter og jenter i 13-18-årsalderen som har sett porno på nett.

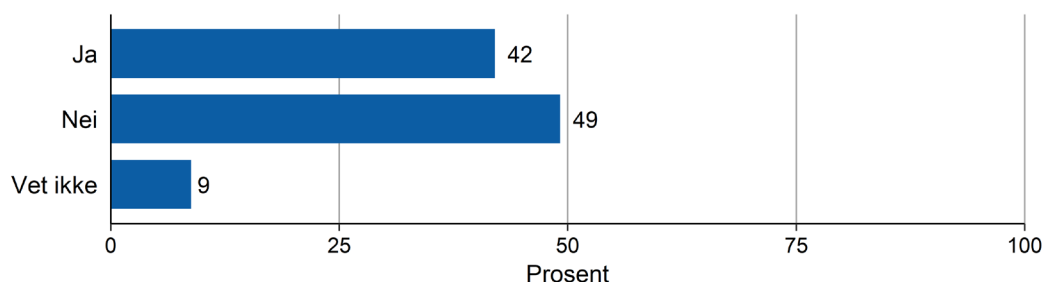
- Betydelig flere gutter enn jenter sier de *likte* det å se porno på nett; to av tre gutter mot én av tre jenter som har sett porno på nett, likte det sist gang dette skjedde.
- 28 prosent av jentene og 19 prosent av guttene sier de *ikke brydde seg* på spørsmål om hvordan de opplevde å se porno på nett. Andelen som syntes *det var ubehagelig* å

se porno, er også høyere blant jentene enn guttene (11 mot 3 prosent), samtidig som også jentene i noe større grad enn guttene opplevde dette som *ekke* sist gang det skjedde (10 mot 4 prosent).

Reklame for porno

Videre ble det stilt spørsmål om 13 – 18-åringene har fått reklame for porno på nett.

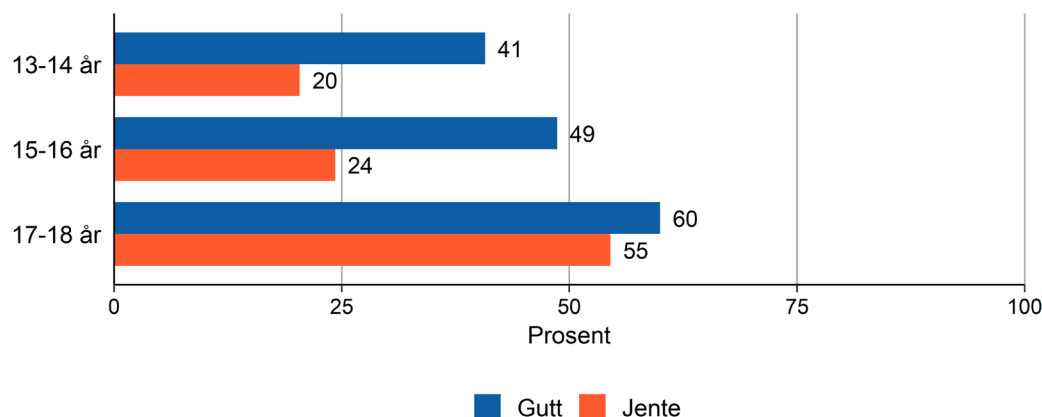
Figur 10: *Har du fått reklame for porno på nett? Prosentandel 13-18-åringene. N=1854.*

Fire av ti har fått reklame for porno på nett. Fem av ti sier de aldri har fått reklame for dette, mens én av ti er usikre.

Det er forskjeller etter både kjønn og alder i svarene på spørsmålet om reklame for porno, illustrert i figur 11.

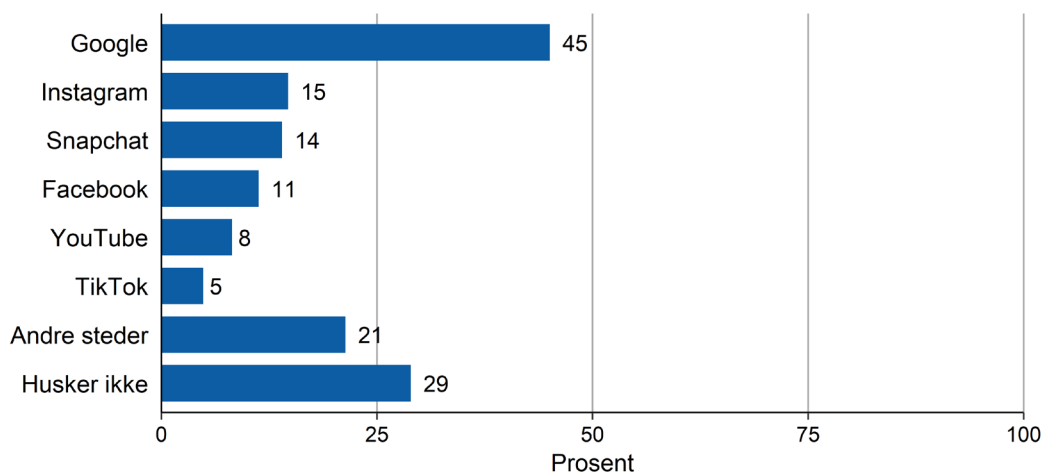
Figur 11: *Prosentandel gutter og jenter i ulike aldersgrupper som har fått reklame for porno på nett.*

- En høyere andel gutter enn jenter har fått reklame for porno på nett (50 mot 34 prosent). Kjønnsforskjellen gjelder i alle aldersgrupper, men er størst blant 13-16-åringene. Dobbel så stor andel gutter som jenter i alderen 13 – 16 år har fått reklame for porno.
- Andelen som har fått porno reklamert på nett, øker med alder – fra henholdsvis 30 og 36 prosent av 13 – 14- og 15 – 16-åringene, til 57 prosent av 17 – 18-åringene. Andelen øker nokså jevnt med alder blant guttene. Blant jentene er det derimot et hopp i andelen som har fått reklame for porno på nett fra 24 prosent av 15 – 16-åringene til 55 prosent av 17 – 18-åringene.

De 13 – 18-åringene som oppga å ha fått reklame for porno på nett, ble også spurt om *hvor på nett* de har fått slik reklame.

Figur 12: *Hvor på nett har du fått reklame for porno?* Prosentandel av 13-18-åringene som har fått reklame for porno på nett. N=763. Flere svar mulig.

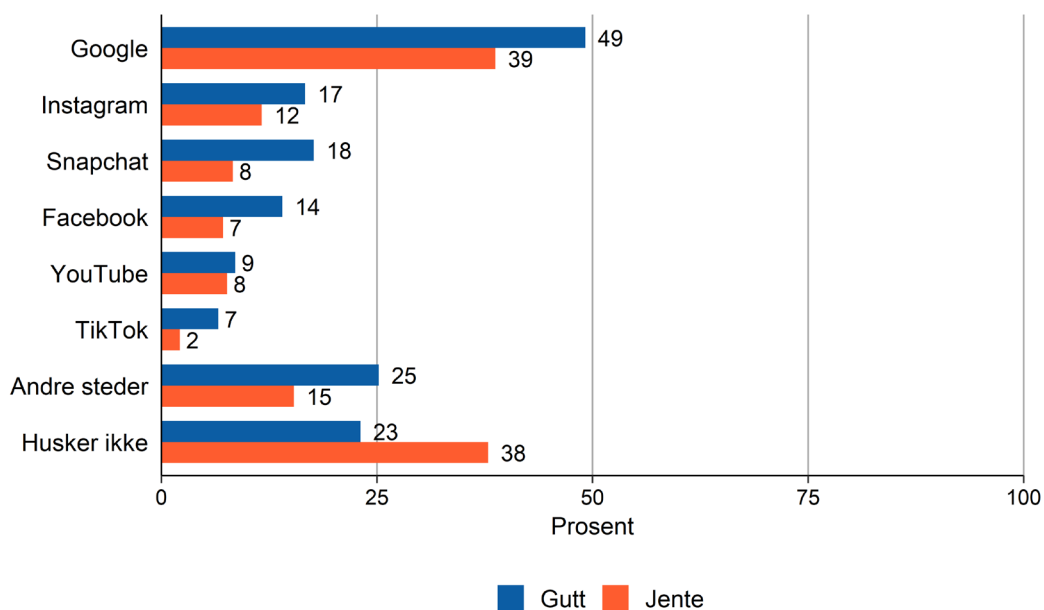

Av dem som har opplevd å få reklame for porno på nett, har flest fått dette på Google (45 prosent). Henholdsvis 15 og 14 prosent sier de har fått pornoreklame på Instagram og Snapchat, mens elleve prosent har fått dette på Facebook. Åtte prosent har sett pornoreklame på YouTube, og fem prosent har fått slik reklame på TikTok.

En relativt stor andel av dem som har fått reklame for porno på nett, sier de har fått dette *andre steder* (blant annet på diverse nettsider, på nedlastings- og streamingsider for filmer og musikk, samt på ulike sosiale medier), eller at de *ikke husker* hvor de fikk slik reklame (henholdsvis 21 og 29 prosent).

Det er kun mindre forskjeller mellom aldersgruppene, men større kjønnsforskjeller (illustrert i figur 13):

Figur 13: *Hvor på nett har du fått reklame for porno? Prosentandel av gutter og jenter i 13-18-årsalderen som har fått reklame for porno på nett.*

- En betydelig høyere andel gutter enn jenter har fått reklame for porno på Google, Snapchat, Facebook og TikTok, samt på diverse andre nettsteder. Det er også en litt høyere andel gutter enn jenter som har fått pornoreklame på Instagram.
- Blant jentene er det derimot mer vanlig enn blant guttene å ikke huske hvor de har fått reklame for porno.

Om Barn og medier 2020

- 3395 barn og unge i alderen 9 – 18 år har deltatt i Barn og medier 2020.
- Spørsmålene om seksuelle kommentarer, nakenbilder og porno på nett er kun stilt til aldersgruppen 13-18 år.
- Respondentene har svart på undersøkelsen via et nettbasert spørreskjema i en skoletime.
- Barn og unge på 51 skoler over hele landet har deltatt i årets undersøkelse. Det er god representasjon i alle alderstrinn. Alle fylker er representert og sikrer god geografisk spredning i årets datamateriale.
- Feltperiode: desember 2019 til januar 2020.
- I analysen er utvalget vektet mot befolkningstall for alderen 9 – 18 år hentet fra Statistisk sentralbyrå (SSB), og etter kjønn, alder og landsdel slik at fordelingen er identisk med befolkningssammensetningen for de aktuelle gruppene. Feilmarginen varierer med 1 – 1,7 prosentpoeng for totaltallene.
- Høsten 2019 gjennomførte Medietilsynet gruppeintervjuer med barn og unge mellom 9 og 17 år for å få innspill til nye og relevante spørsmål til Barn og medier 2020. Barna fortalte blant annet hva de pleier å gjøre på nett, hva de pleier å se på og hva de mente Medietilsynet burde prioritere å kartlegge i årets undersøkelse.
- I arbeidet med å utforme spørsmål, har Medietilsynet også sett på andre relevante studier om barns digitale hverdag, som for eksempel EU Kids Online, Ungar & Medier (Sverige), SIFO-studier om barn og unge i sosiale medier og Ungdata.
- Barn og medier 2020 er gjennomført av Sentio Research Norge på oppdrag fra Medietilsynet. Medietilsynet er faglig ansvarlig for undersøkelsen både når det gjelder spørsmål og spørsmålsutforming, metode, gjennomføring og rapportering.

Ansvarlig utgiver: Medietilsynet
ISBN 978-82-91977-94-2

Kontakt

www.medietilsynet.no

www.facebook.com/medietilsynet

www.twitter.com/medietilsynet

post@medietilsynet.no